

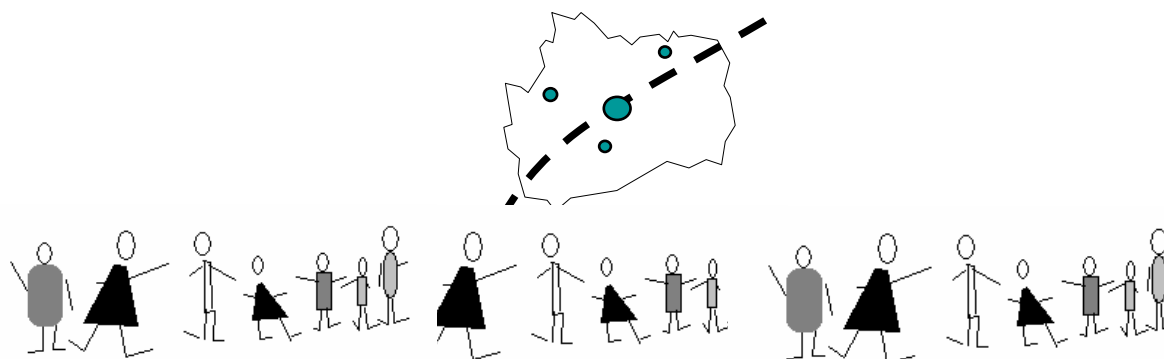
Hållbar utveckling

Den sociala dimensionen

Peter Wenster
Sveriges Kommuner och Landsting

Det lokala politiska uppdraget

<p>Tillväxt och livskraft Strategi hållbar utv. Miljö- & folkhälsomål</p> <p>Kompetens balanskrav PBL+Miljöbalken</p> <p>Skatter och avgifter</p>	<p>Konkurrenskraft Sammanhållning Hållbar utveckling</p> <p>ESDP/planering Folkhälsoprogram Miljöhandlingsprogram Energi- och klimatmål</p> <p>Strukturfonder 290 direktiv</p>	<p>Agenda 21 Habitat Klimat/IPCC Millenniemål Resursfördelning WHO:s Hälsa 21 WTO - frihandel</p>
STAT	EU	FN

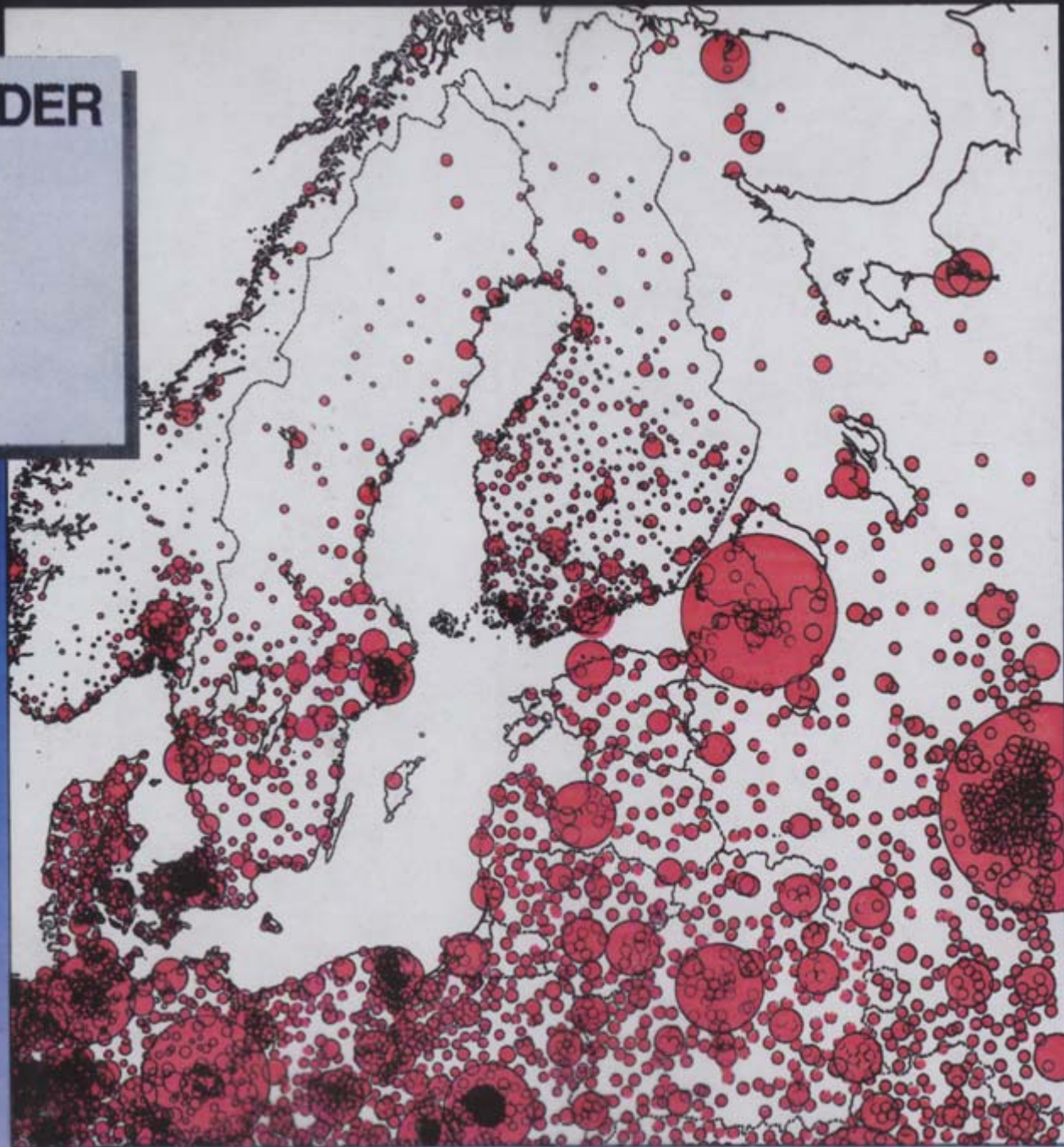
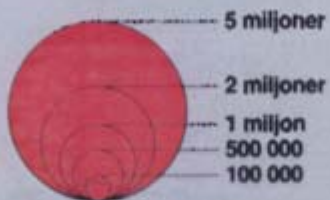

Trygg & attraktiv miljö – arbete – hälsa

Kommunernas ansvar och rådighet

- Politisk arena
- Samhällsplanering
- Myndighetsrollen
- Upphandling
- Information, utbildning och opinionsbildning
- Egen verksamhet
- Internationellt

FOLKMÄNGD I STÄDER OCH KOMMUNER I NORDEUROPA

Hållbar utveckling

Den sociala dimensionen

- **Agenda 21**
- **Miljömål och folkhälsomål**
- **Lip och Klimp**
- **Strategier för hållbar utveckling**
- **Helhetssyn och systemtänkande**
- **Export av tjänster och teknik**
- **Lärande för hållbar utveckling**
- **Ekokommuner, Klimatkommuner, Aalborgnätverk, Uthållig kommun mm.**

Offentlig upphandling

- 400 miljarder kr / år
- 60 % av offentlig sektor ställer miljökrav, landsting 80 %, kommun 70 %, stat 40 %
- 84% av kommunerna ställer miljökrav på fordon
- Miljöstyrningsrådet, EKU – verktyget
- Klimatdeklarationer på gång
- Ekologiskt livsmedel
- Etisk krav och Fairtrade Citys

Kollektivtrafik: Exemplet Skånetrafiken

Skånetrafiken har ökat sitt totala resande med 88% eller 680 miljoner person km på 7 år. Det motsvarar 17 000 varv runt jorden. Samma sträcka med bil hade lett till fyra ggr högre CO₂-utsläpp, dvs. 68 000 ton mer CO₂.

Pågatåg på rapsfält
Skånetrafiken/ Kasper Dudzik

SLUT!

KS ordföranden

- 98 procent är beredda att verka för ökade egna insatser
- Frågans allvar och eget ansvar betonas
- Ekonomin sätter praktiska gränser, stegvist arbete
- Statens ansvar för infrastruktur och styrmedel

Prioriteringar

- Uppvärmning, fordon och transporter vanligast
- Fjärrvärme och kollektivtrafik
- Energiproduktion, samhällsplanering, byggande, upphandling
- Systemtänkande, helhetslösningar
- Information och dialog, samarbete med näringsliv
- Stöd av underlag, strategier och policy

SKL:s enkätundersökning

Klimatarbete i kommuner

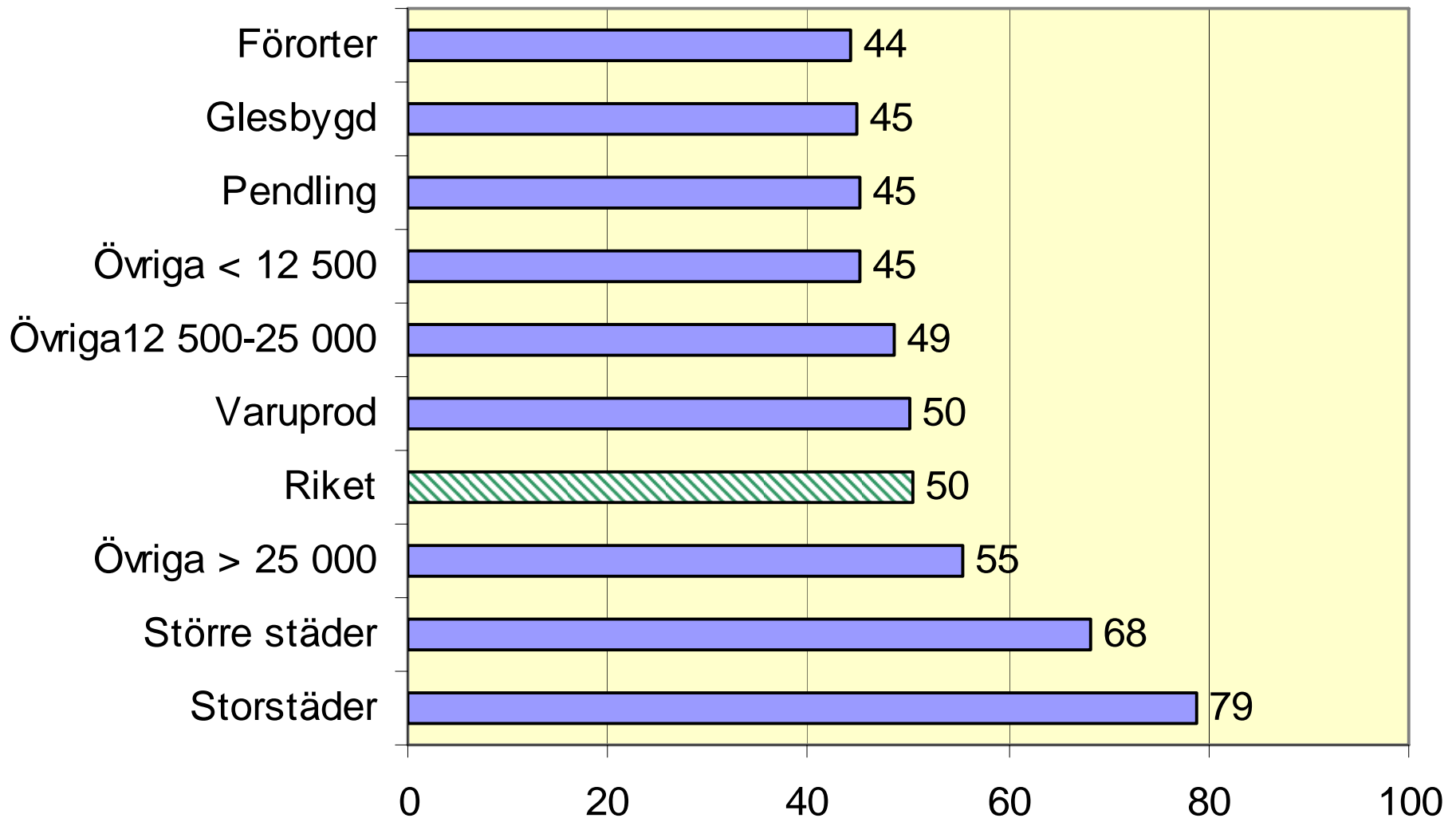
- 80 % av landets kommuner har antagit eller arbetar med **handlingsplaner** för klimat
- 80 % av kommunerna samarbetar med **näringslivet** bl.a. om energieffektiviseringar, biobränslen och bostadsbyggande
- 80% av kommunerna informerar/engagerar **medborgarna**
- Över 80 % av kommunerna satsar på ökad **kollektivtrafik**
- 90 % av kommunerna satsar på ökad **cykeltrafik**
- 95 % av kommunerna arbetar aktivt för att spara energi i egna **lokaler**
- 80 % av kommunerna arbetar aktivt för att spara energi i egna **bostäder**

SKL:s enkätundersökning Klimatarbete i kommuner

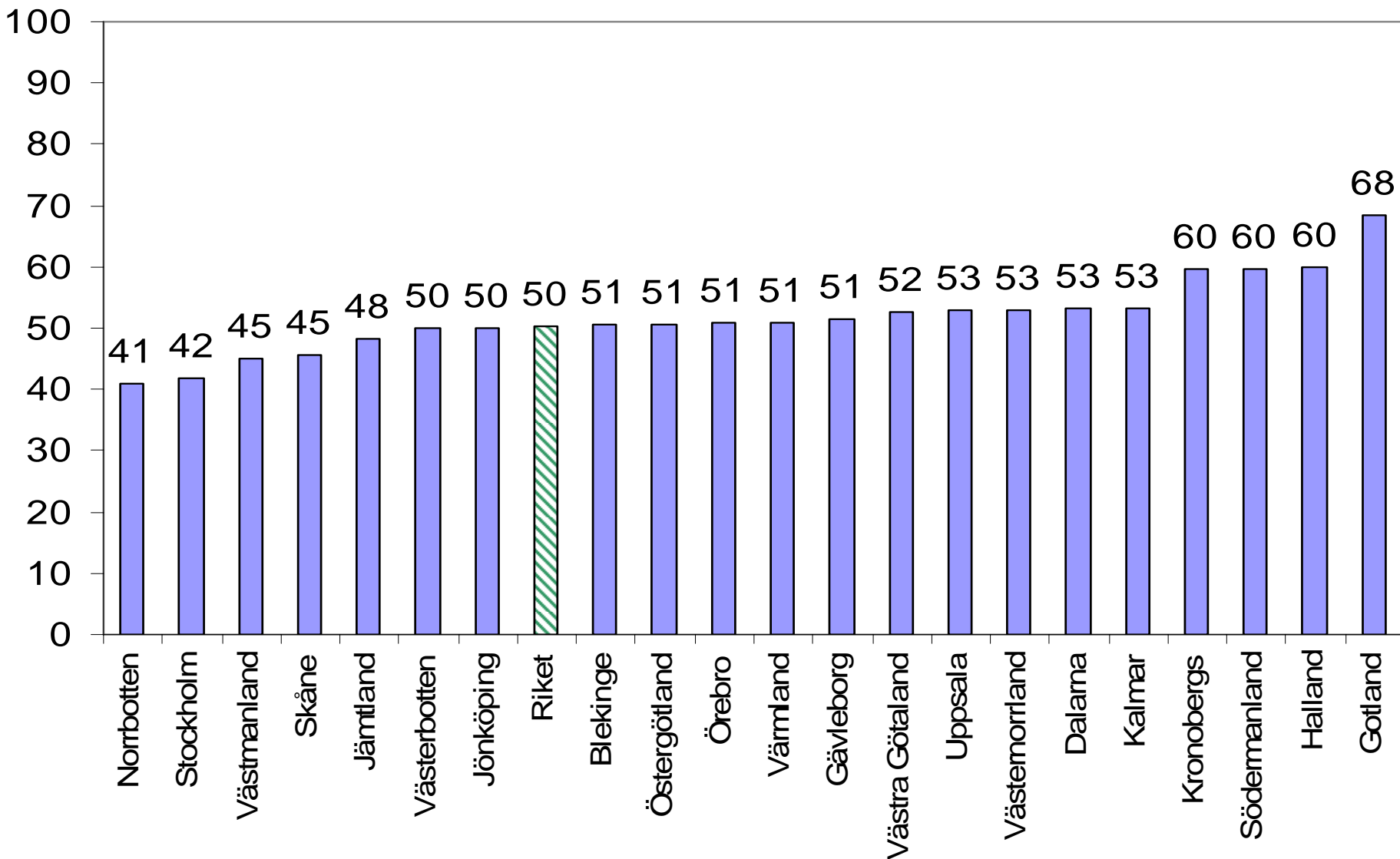
- 50 % av kommunerna planerar för vindkraft och utbyggnad av fjärrvärme.
- 87% av kommunerna använder **fysisk planering** i klimatarbetet, 20% vid lokalisering av köpcentra
- 80 procent av kommunerna ställer miljökrav vid **upphandling** av fordon
- 21 % **miljöbilar** i kommuner
- 75 % av kommunerna satsar på **bilpooler och sparsam körning**

Klimatindex från 10 enkätfrågor

Kommuntyp

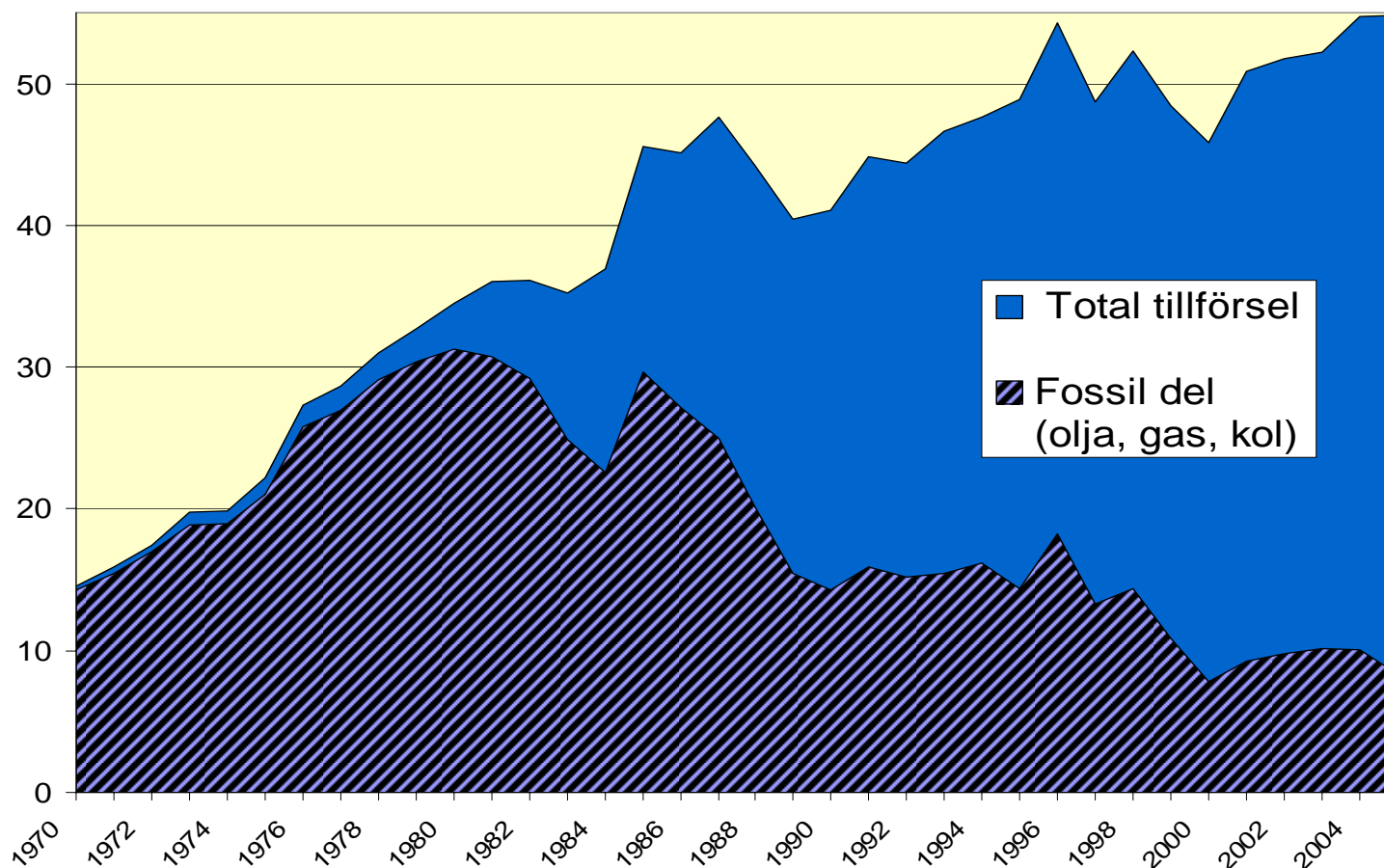

Klimatindex från 10 enkätfrågor - län

Fjärrvärmens minskar Sveriges utsläpp av växthusgaser med ca 18%

Idag 50 TWh, halva landets uppvärmning, bara 20 % fossilt bränsle

Avfallshantering med klimatnytta

- **Avfallsmängder ökar**

494 kg hushållsavfall per invånare 2006

- **Deponi** 5 %, 40 % 1990

- **Materialåtervinning** inkl biologisk behandling 47%

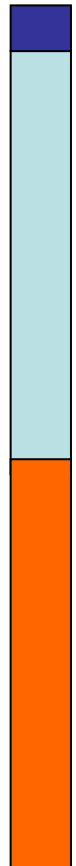
- **Förbränning** 47%

- **Biogas** har fortsatt potential från organiskt avfall, samt från slam, jordbruksrester och energigrödor

Kommentar

- förutsätter samarbete, styrmedel, folkbildning

494 kg

LIP och Klimp, bidrag till lokala investeringsprogram

- Minskar nationella utsläpp med ca. 3 procent
- 2400 åtgärder
- Staten satsar drygt 6 miljarder 1997-2008
kommuner m.fl. satsar ca. 25 miljarder

Offrot, energiåtgärder i offentliga lokaler

- 3000 hittills
- Staten satsar drygt 2 miljarder 2005-2009, max 30%

Kommentarer:

- Stort intresse
- Krånglig administration, varierande kostnadseffektivitet
- Utvärdering och erfarenhetsutbyte

Goda exempel

Energieffektivisering mm

- Renovering av miljonprogram i Gårdsten - 40%, Passivhus i Lindåsen, Alingsås, Lerum, Uddevalla, Karlstad
- Bred konvertering till biobränslen och fjärrvärme i fastigheter
- Energieffektivisering i industri 40-50%, t.ex. Hägglunds i Ö-vik,
- Samhällsplanering för energieffektiv struktur, Ulricehamn m.fl.

Samarbeten

- Ekokommuner, Klimatkommuner, Uthållig kommun, Aalborgnätverk, regionalt miljö- och hållbarhetsarbete etc.

Goda exempel

Transporter

- LundaMaTs hejdade biltrafikens ökning, kollektivtrafik +40 %, cykel +15 % över 10 år
- Regionalt tågresande i Östergötland, Upptåget i Uppland, X-trafiken i Gävleborg
- Göteborgsområdet, ökar kollektivandelen till 40 %
- Knutpunkter och resecentra ökar attraktivitet i kollektivtrafik
- Resandeprojekt i Mölndal, "Flexibilisten" i fokus
- Cykelsatsningar och kampanjer, Vandrande skolbussar
- Evenemangsbussar i Örsköldsvik m.fl.
- 4-taktsskotrar i stället för 2-takt
- Biogas till fordon, Linköping, Östersund m.fl.

Vi vill:

- Satsa på ökat **medborgarengagemang**...
...men behöver lättillgänglig information och begripligt kunskapsunderlag
- Satsa mer på **kollektivtrafiken och infrastrukturen**...
...men behöver fler spår och bättre samordning
- Bygga ut den miljövänliga **energiförsörjningen**...
...men behöver långsiktiga spelregler och tydliga strategier
- Satsa på klimatanpassad **stadsplanering**...
...men behöver bättre statlig samordning
- Ställa tydliga klimatkrav i vår **upphandling**...
...men behöver en utvecklad LOU
- Ta aktiv del i **klimatpolitikens** utformning...
...men behöver få access, t ex till hållbarhetskommissionen